

MONITORING KEMIKALIJ V ORGANIZMIH 2007- 2009

Venčeslav Lapajne*, Vesna Hrženjak**, Mojca Baskar***

*mag, univ.dipl.kem., +386 2 45 00 179, slavko.lapajne@zzv-mb.si

**dr. med., spec., +386 2 45 00 137, vesna.hrzenjak@zzv-mb.si

***univ.dipl.inž.kem.tehnol., +386 2 45 00 222, mojca.baskar@zzv-mb.si

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO MARIBOR

Prvomajska ulica 1

2000 MARIBOR

BIOMONITORING – DEFINICIJA

© Biomonitoring

© merjenje in spremljanje sprememb v organizmih, tkivih, tekočinah, celicah ali biokemijskih procesih, nastalih zaradi izpostavljenosti organizma kemikalijam

© Humani biomonitoring

© merjenje koncentracij kemikalij v krvi, urinu, slini, semenski tekočini, izdihanem zraku, materinem mleku, laseh, nohtih ali v tkivih, npr. podkožnem maščevju človeka

HUMANI BIOMONITORING V SLOVENIJI

② Kratkoročni cilji

- ② pridobiti podatke o izpostavljenosti prebivalstva
  - ② osnovne vrednosti – “naravno” ozadje
  - ② prostorske razlike v izpostavljenosti – vpliv lokalnega okolja: mesta, podeželja, starih bremen, stat. Regije

HUMANI BIOMONITORING V SLOVENIJI

② Dolgoročni cilji

- ② pridobiti podatke vplive kemikalij na zdravje in zagotoviti ukrepe, kako tveganja zmanjšati
- ② ocena izpostavljenosti in tveganja za zdravje
- ② priprava in uvedba ukrepov ter preverjanje učinkovitosti ukrepov za zmanjševanje tveganja,
- ② spremembe izpostavljenosti v času

POTEK RAZISKAVE

② Območja

- ② urbana okolja
- ② ne-onesnažena (referenčna)
- ② onesnažena

② Ciljna populacija

- ② doječe matere – starost 25–40 let
- ② moški (isti ali podobno življenjsko okolje)
- ② $N_{m,z} = 50$ v vsakem območju

BIOLOŠKI KAZALNIKI

KRI	Pb, Hg, Cd, Zn, Se, As PCDD, PCDF, PCB, Dioksinom podobni PCB in PBDE, Organski klorovi pesticidi
URIN	Cd, Hg Beljakovinski kazalniki funkcije ledvic
LASJE	Hg
HUMANO MLEKO	Pb, Hg, Cd, Zn, Se, As PCDD, PCDF, PCB, Dioksinom podobni PCB in PBDE, Organski klorovi pesticidi

POTEK RAZISKAVE

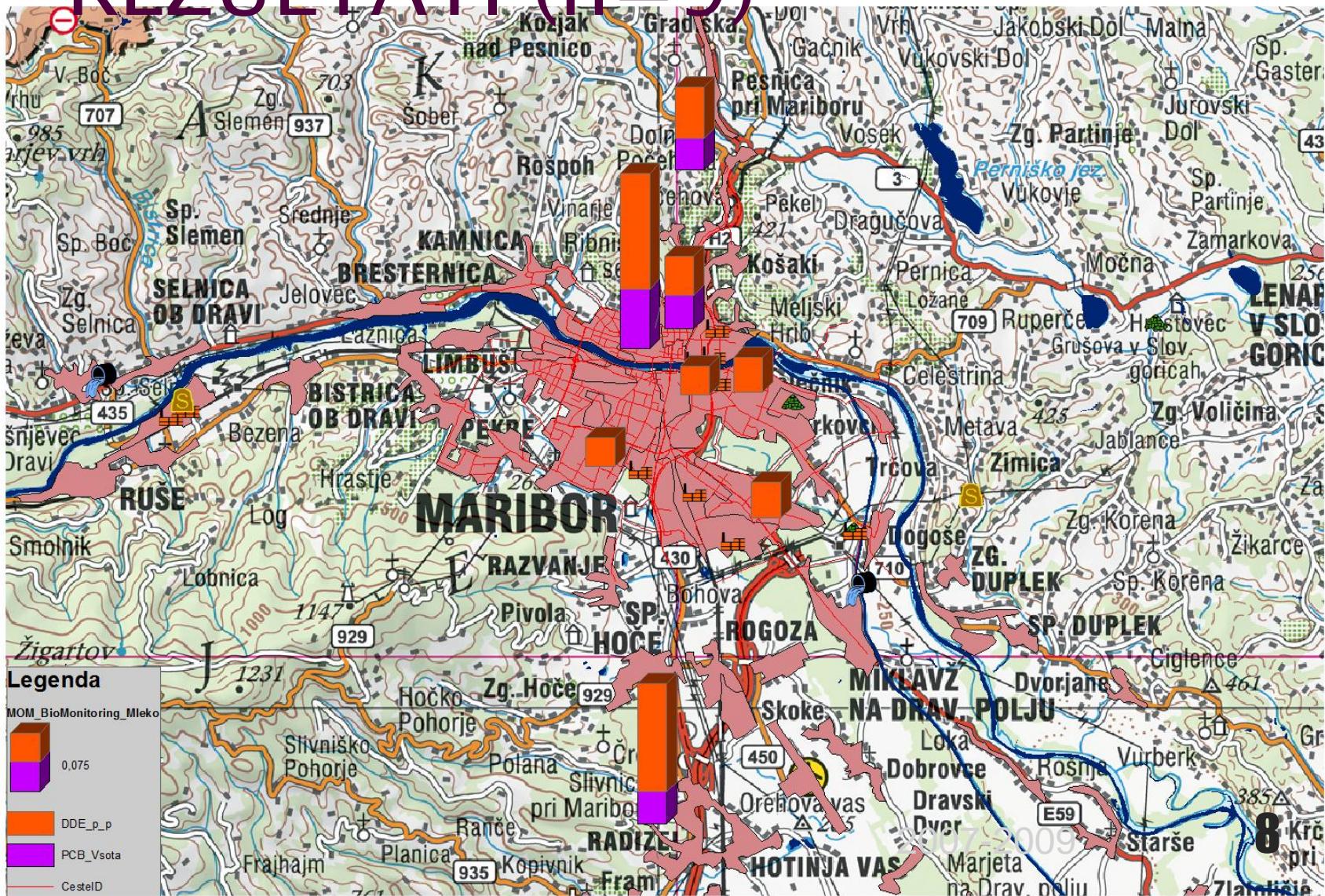
② Območja

- ② urbana okolja
- ② ne-onesnažena (referenčna)
- ② onesnažena

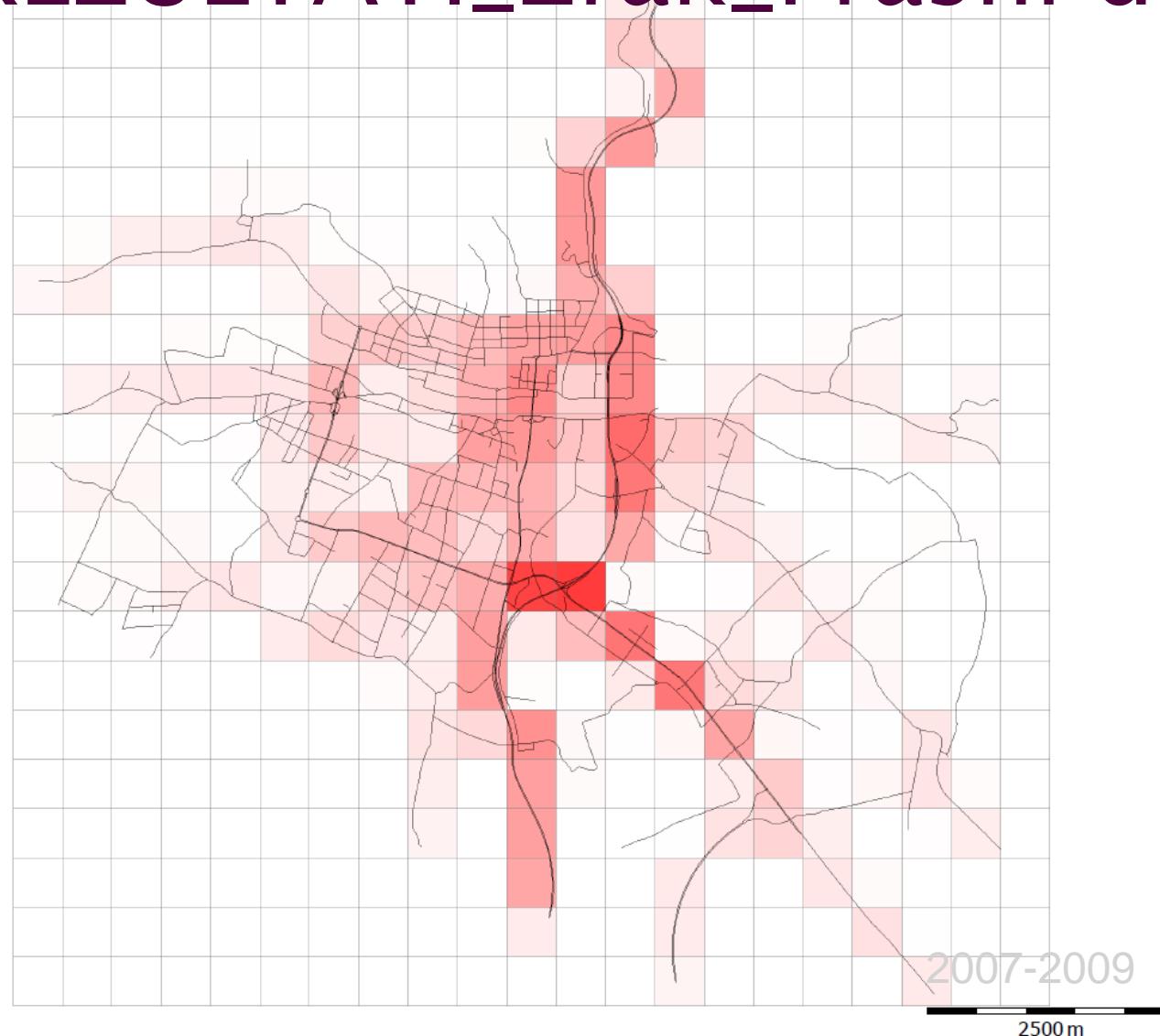
② Ciljna populacija

- ② doječe matere – starost 25–40 let
- ② moški (isti ali podobno življenjsko okolje)
- ② $N_{m,\check{z}} = 50$ v vsakem območju

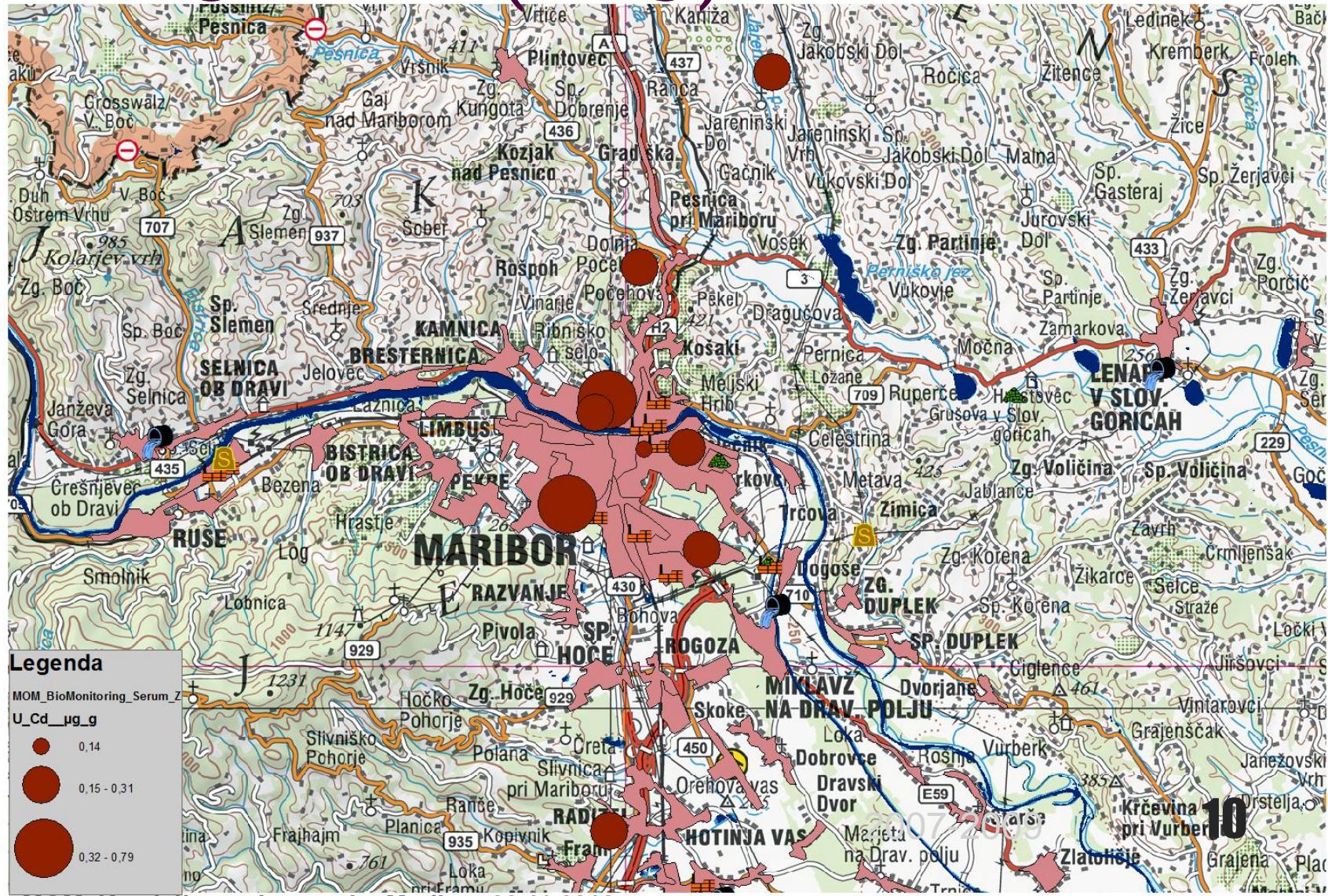
REZULTATI (n=9)

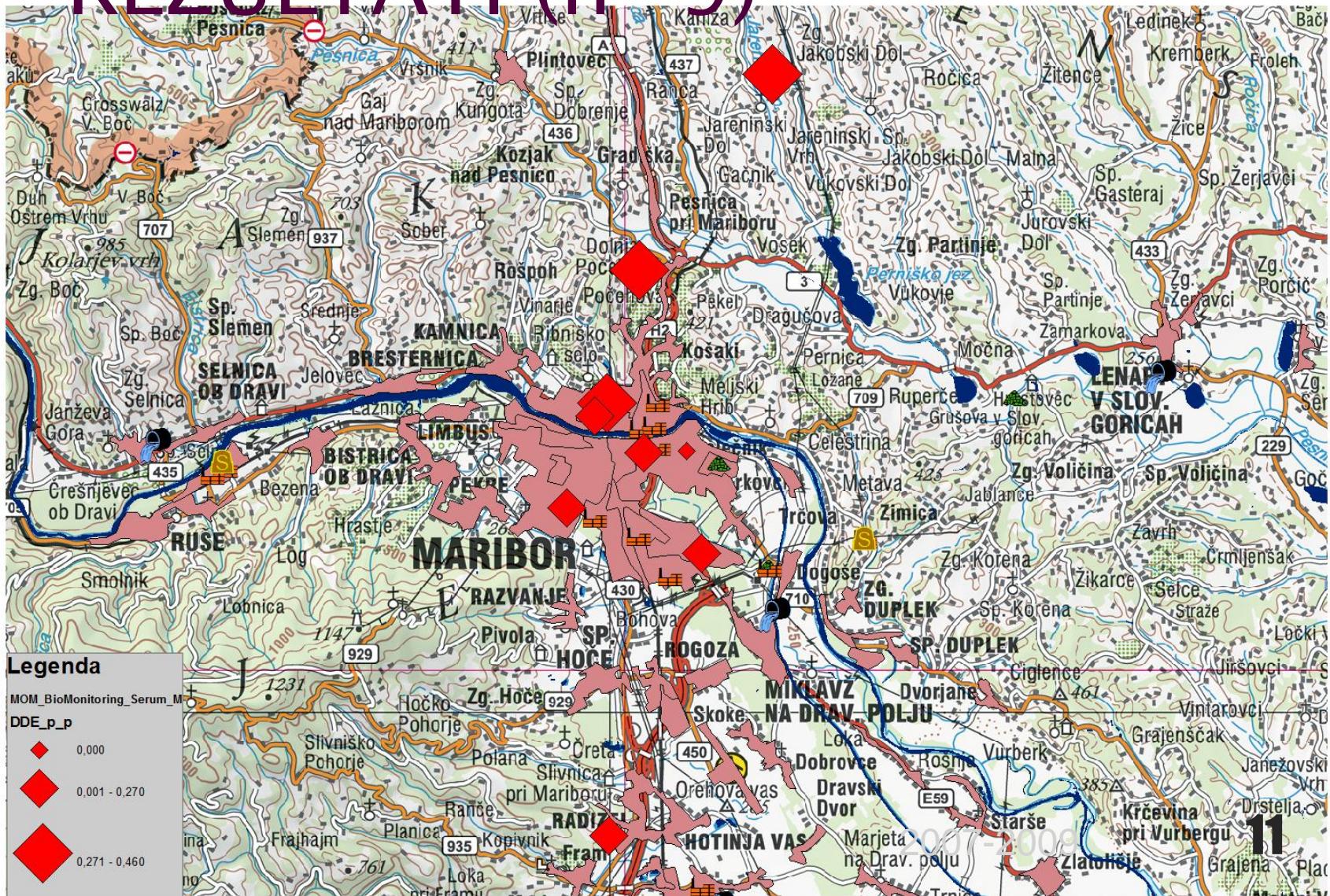
REZULTATI_Zrak_Prašni delci

REZULTATI (n=9)

REZULTATI (n=9)

MOM_Komisija za pitno vodo, Maribor, 22.11.2012